XI. évfolyam. Celldömölk 1915 február 21. 8. szám.

KEMENESALJA

VEGYES TARTALMU FÜGGETLEN LAP

Megjelen minden vasárnap reggel.
Előfizetési ára: Egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona.
Egyes szám ára darabonként 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
DINKGREVE NÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Dinkgreve Nándor könyvnyomdája Celldömölkön ide intézendők a szellemi részt illető közlemények, hirdetések és mindennemü pénzilletékek.

A kereskedelmi háboru.

(B.) Berlinből folyó hó 11-én a Deutsche Tageszeitung — a keleti hadszintérről a következőt jelentette: »A sabrovi kastély parkjában istentisztelet volt. Utána a császár a katonákhoz szólván, marsall-botját fölemelve ezt kiáltotta: »Nem nyugszom addig, mig ellenségeinknek szuronyaitok hegyével nem diktálhatok!« . . . »Bajtársak!« . . . Még nem végeztünk el minden munkát,« — szólt Vilmos császár csapataihoz. »Még mindig ez a jelszó: kitartani, kitartani, az ellenséget a földre teperni mindaddig, mig becsületes békéhez jutunk! Ehhez azonban szükségünk van nagy szövetségesünk segitségére ott fönn az égben. Atyáitok és elődeitek nagy Istene csak jámbor hivő hadsereget segit. Ahogy száz évvel ezelőtt és később Nagy Vilmos császár alatt Istenük segitségében bizva indultak harcba és a Mindenható meg is adta nekik a győzelmet, ugy lesz veletek is és fegyvereitekkel!«

E nagy bizalommal, az igaz Istenbe vetett erős hittel indul most a német császár a második háboruba. Az 1915-dik év február havának 18-dika nagy világtörténelmi dátum. Németország, a mi hű szövetségesünk, megkezdette loyálisan előre bejelentett támadásait a brit szigetek felé közlekedő hajók ellen.

Az angolok indokolt rettegésükben és az angol tengerészetnek régóta hiresztelt fönsőbbségének szégyenére valló tehetetlenségükben tettekkel alig, de annál inkább szavakkal igyekeznek védekezni. Hivatkoznak a mostani világháboru folyamán utópiának bizonyult népjogra, melyet ők és szövetségeseik annyiszor lábbal tiportak.

Nem is emlitve a Japánnal való kacérkodást, a [illegible]gaveszedelemnek Európába való [illegible]itgatását, csak arra utalunk, hogy félvad néptörzsek barbár harcosait állitották csatasorba és nem riadnak vissza a népjog szerint engedhetetlen dum-dum-lövegek használatától sem.

Vadak persze — szerintök — a németek. Nem akarják szép szerivel engedni, hogy mégfos[illegible] őket legfontosabb kereseti forrásukt[illegible], a kereskedelemtől, de még hozzá annyi belátás[illegible] sincs, hogy az angol szabta mód szerint éhenvesznének. Németország kiéheztetése angol fölfogás szerint szépen összeegyeztethető a népjoggal, ellenben Németországnak válasza erre, melynek szintén nem más a célja, mint perfid ellenfelének hasonló módon leendő kiéheztetése, — ez már népjogba ütközik és meltán kelthetí föl a »művelt« entente- (antánt-) hatalmak megbotránkozását.

Hát csak nyugodtan botránkozzanak meg! A népjog ma csak olyan frázis, akár az örök béke, melynek a minden oroszok fehér cárja volt a legfölsőbb védője. Meg is tartotta a szavát: sok ezer hü és hütlen alattvalójának megszerezte az örök békét. Nem panaszkodnak már, nem félnek a Szibériába való számüzéstől, a modern humánizmus e gyönyörüséges intézményétől, — nincs már e földön semmi, ami az ő örök békéjét zavarná. Köszönhetik pedig ezt az áldást nemcsak a béke nagyhangu szószólójának, a jóságos atyuskának, hanem a szigetország hatalmas vezérférfiainak is, kik sohasem rettentek viszsza véráldozatoktól, amikor zsebeik megtöméséről van szó. Okos ember létükre persze mindig a mások véráldozataival voltak bőkezüek.

A nemezis, a büntető igazság istennője, most érdekes szinjátékot jelenetez. A beretvált képü, mások szenvedéseivel szemben hősiesen flegmatikus ángliust nyugodalmas, kényelmes páholyából, ahonnan érzéketlenül szemlélte az általa kizsákmányolt népeknek kinlódását, vergődését, elvérzését és pusztulását, most a küzdő porondra lökik a kiméletlen népjogot nem respektáló németek! Hát rendjén van ez? Hiszen ugy volt eddig, hogy a tengerek urai a maguk elszigetelt, megközelithetetlennek tartott uradalmukból bántatlanul izgatták a kontinens (szárazföldi) más világrészek népeit. És ha már bántani akarják őket a németek, miért nem teszik meg nekik azt a szivességet, hogy megkisérelnék a szigetre való átkelést és ott küzdenének az angol hősökkel? De a föld fölött, a föld alatt, a levegőben és a víz szine alatt — ez már kissé sok, ezt az angol lélek nem birja el, de még a gyomra sem, mert a németek el fogják előle vágni az élelmiszer-szállitás útját, amint ezt Anglia velök szemben akarja tenni.

Szinte tartunk attól, hogy azok hihetetlen óriási mennyiségü gabona- és élő meg vágott husbehozatalok, mé[illegible]yek [illegible] lakosság élelmezése lehetetlen, annyira lefognak apadni a a német blokád (ostromzár) alatt, hogy a leggazdagabb londoni lord asztalára sem fog egy valamirevaló reggeli kerülni. S amikor orditani fog a gyomor, elnémul a sterling hangja . . . majd észbekap az ánglius és a maga jószántából (!) is sietni fog helyreállitani a békét, nemhogy még antánt-társait is visszatartsa attól.

A németek a háboru megrövidit[illegible]séhez vezető legjobb utat választották; igy hamarább dülőre juttatják a nagy mérkőzést, mint azt a gőgös angolok megjövendölték akkor, mikor még abban a reményben ringatták magukat, hogy nekik a háboruban nem lesz egyéb szerepük az intrikánál.

Bőzsúr! — mondja a francia; verd meg Isten Angliát! — feleli a német.

Örök küzdelem.

Népek élet-halál harcától remeg a föld, lég s tenger. A mult küzdelmei megujultak. A küzdelem alakja más, a küzdők fejvajtjak egymást, de maga a küzdelem örök.

Örökös a küzdelem az örök eszméért, az erkölcsi igazságért. Azért az igazságért, melyet a történelem lapjaiból sugárzik felénk, mely a népeket magasba emeli s a porba sujtja.

Kié a győzelem? Az eszméé. A történelem erkölcsi igazságának diadalmaskodnia kell.

A küzdelem: erőkifejtés; apasztja az erő forrását, gyöngiti a feleket s aki a küzdelemben gyengébbnek bizonyul, elpusztul.

Hatalmas volt egykor a Pharaok népe, nagy volt Babilon birodalma, kicsinységében is csodás Hellász s nagyságában félelmetes Róma.

Élt, küzdött, hivatást töltött be mindegyik s azután elpusztult. Az idő tengere elnyelé őket. — Nemzetek jönnek, nemzetek mennek, de az erkölcsi igazság örök. Kiez ellen küzd annak vesznie kell.

De mi birja reá a nemzetet, hogy az eszmével, az igazság eszméjével szembehelyezkedjék? Hisz az eszme örök, öröktől fogva világit s támadója mindég porba bukott. —

Mintha a nemzetek hivatása előre meglenne állapitva!

A történelem által kijelölt eme hivatás gyakorlása a nemzetnek nemcsak erkölcsi kötelessége, de egyszersmint létének alapja, gyö[illegible]ere is. — E kötelességnek mint jog az élet [illegible] a boldoguláshoz való jogosultság fele[illegible] A hivatás a gyökér, melyből a nemz[illegible]ének fája életnedvét meriteni. —

[illegible]elpusztul a nemzet, mely bevégzé hiva[illegible] is uj hivatást nem talál magának, [illegible]hád a fa, melynek gyökere elszá[illegible]adt. —

S jaj annak a nemzetnek, mely hütelen lesz hivatásához! Gyökerétől megfosztva derékban tör kettő.

Enerváltsága készteti a hivatását bevégzett nemzetet az eszme megtámadására s a hivatásához hűtlen nemzetet az eszme akarja megbüntetni. —

Mintha a történelem Loreley tündére, hívná, csalogatná a hivatásához hűtelenné lett s pusztulásra érett nemzet életének sajkáját, fénnyel, dicsőséggel, hatalommal kecsegteti — s azután a mélységbe taszítja!

A halandóságnak, a születés és halálnak törvénye-e ez, mely örökkévalót a földi életben nem ismer, vagy a selectionak, a természetes kiválasztódásnak, hogy a küzdelemből mindég a jobb, életrevalóbb kerüljön ki?

Bárhogy legyen is, mélységesen megrendit az elkerülhetetlen küzdelem tudata, hisz életünk s javaink pusztulásával jár — de egyszersmint fel is emel, mert a végső győzelem mindig az eszméé s az eszmének minden győzelme közelebb hozza az emberiséget az igazság eszméjének korlátlan uralmához.

L. A.

Szemle.

Az erdélyi Földes nevü székely férfiak nagy része a nevelés-oktatásügy terén működik: egyik mint egyetemi professzor, a másikak mint közép- és polgári iskolai tanárok, a többi pedig a magyar nemzeti népiskolákban mint kiváló tanitók. És csaknem valamennyi jó tollforgató és praktikus ember. Ezek között Földes Zoltánról, a derék tanitóról, most azért emlékezünk meg, mert mint a csatatéren küzdő vitéz éppen a mult napokban irt »Hullámok« cimen a B. H.-ba »egy pár képet a kedves látomásból«. Az egyik kép cime: »Istentisztelet harmasban«. A lövészárkok világa a tengerek világával azonos — ugy ő; azután igy folytatja: Itt is mélyül a lélek, gondolataink bővülnek, lelkünk Istenhez járul, mint az óceánon küzdő hajósé, vagy a gyönge korallszigetre került hajótörötteké az ostromlott zátonyon. Megszünik minden álfölvilágosult hipokrizis, a lövőárok embere fesztelenül természetes közvetlenséggel beszél az Urral. Nem fél az előitéletektől. Öntudatosan buzgó és a háboru mélységeiben Istent keresi. És rátalál. Imádkozik . . . És csak most látja, mennyire édes az imádság. Milyen magasztos szükséglete a láthatatlan léleknek, mely a borzalmakban megtalálja önmagát és fölismeri fölsőbbrendü értékét. A nirvána (»teljes megsemmisülés«) képtelenségét fölváltja a bizakodó szinben a hivő hit vigasztalódása. Ünnepel a szív, amely a nehéz harcok között igaz békére lelt. — Igy éreztünk, mikor — a mások kedves példájára — mi is összeültünk a lövészárokban: a csikszépvizi kántor, a *Székely Csatadal* szerzője: Kovács Józsi meg én Harman Sándor Zsiga, a kántor, volt az előimádkozó, s mi ketten utánamondtuk a szépséges fohászkodásokat. A szentolvasó gyöngyszemeire is rákerült a sor. A boldog Istenanya kegyesen tekintett ránk rubintos trónusáról . . . És mi békességet nyertünk . . .

Földes Zoltán egy másik »képe«, mely »A kis Mari« cimet viseli, valóban megkapó. Akinek gyermekei vannak s hozzá még gyermekek iskolai nevelésével és oktatásával is foglalkozik, szinte szivdobogás között, megilletődötten és könnyeket hullatva olvassa Földesnek ragyogó tollal megirt »lálomás«-á! Halljuk őt, a kedves elbeszélőt, aki saját édes gyermekeire és iskolás növendékeire gond ott az idegenben:

Barvineken táboroztunk. Minket — vagy huszan — valami lengyel asztaloshoz kvártélyoztak be. A »házigazdánk« előbb bizalmatlan volt, de később összemelegedtünk az öreggel. Elénekeltük neki a lengyel himnuszt és ez nagyon jól esett neki . . . Az én figyelmem azonban már kezdettől a kis szőke leánykára irányult, Marira. Hét-nyolc éves lehetett. Szőke mint a lengyelek. Kis pisze orra, kék szeme és olyan naiv, olyan ártatlan kis teremtés volt, hogy egészen megnyerte a kedvemet. Drága gyermekeim jutottak eszembe, akik otthon »babáznak« és talán éppen a kis cicát öltöztetik mennyasszonynak... Meg az én kedves iskolám növendékeire, akik oly szeretettel rajongtak körül. A Jóskára meg a Ferkóra, akik olyan bánatosan mosolyogtak rám, amikor a mozgósitáskor kimentem az állomásra és ők ott őgyelegtek a sorompónál... Jere, drága kis Mari! Ülj ide a térdemre, mesélni fogok neked az én hazámról. Két hozzád hasonló édes porontyról, akik menyasszonyt öltöztetnek a távoli berces alatt. Kis iskolás fiukról meg leánykákról, akik daliás hunokról tudnak daliás történelmet . . . Kis szőke Mari! Nem értesz meg engemet, csak nevetsz bájos-naivan. És nem érted meg azt sem, miért jelent meg a szempillámon ez az alkalmatlan, bübánatos könnycsöpp . . . Várj csak, énekelek inkább! Magyar nótát. Magyar szív teremtette:

»Kalotaszeg szép mezein
Bucsuzóba van a nyár . . .«

HIREK.

Olvasóink figyelmébe. Dr. Hubert Jánosnak, a harchevében kapott sérülése következtében hősiesen elhunyt hadnagynak naplóját lapunk több számában folytatólag közöltük. A hátralevő rész közlését azonban egyelőre elhalasztjuk s oly időre hagyjuk, midőn a kézirat egyes kitételei nem eshetnek kifogás alá.

Mikes János gróf megyéspüspököt folyó hó 11-én a király őfölsége Schönbrunnban külön kihallgatáson fogadta.

A Loránth család gyásza. Rácz Rezső kókai gyógyszerész, Loránth Gyula városunk főjegyzőjének veje, f. hó. 20 án Wienben hirtelen elhunyt. A váratlan csapás lesujtólag hatott a családra, de városszerte is mély részvéttel vették tudomásul a gyászhirt. Az elhunytban Somogyi Aladár helybeli tb. főszolgabiró sógorát gyászolja.

Kitüntetett ezredorvos. Dr. Ajkay Zoltán ostfyasszonyfai földbirtokost és honvédezredorvost ritka kitüntetés érte: a német császár a német birodalmi vaskeresztet adományozta a nagy tevékenységet kifejtő orvosnak. A hatalmas császár figyelme mindenkor büszkeségére válik a kitüntetettnek.

Halálozás. Koltai Vidos Elek nyug. altábornagy, a szabadságharcban honvédhuszárhadnagy, febr. 14-dikén Szombathelyen életének 83-dik, házasságának 44-dik évében meghalt. Neje, gyermekei, unokai és rokonai gyászolják.

Hadbavonultak családjainak segélyezése. A segélyt igénylők és a segélyre jogosultak a segély meg nem állapitása illetve a segély csekélysége miatt zugolódnak; a kir. pénügyigazgatóság ellenben a megállapitott segélyeket sokalja, miért is a mozgósitás folytán bevonultak gyámolnélküli családjának segélyezése tárgyában kiadott pénzügyminiszteri rendelet alapján az eddigi összeirásoknak a járási székhelyeken leendő felülvizsgálását elrendelte. A felülvizsgálatok e hó végén a városházánál tartatnak meg, ahol mindazok, akik a segély megállapitását sérelmesnek tartják, ott megjelenhetnek és panaszai[illegible] előadhatják.

Vármegyénk közgyülésén, mult hétfőn, összesen csak 30—40 tag vett részt. Békássy István dr. főispán hosszabb beszédében különösen a háboru által okozott rendkivüli földadatok teljesitését hozta szóba, még pedig az élelmiszerekkel való takarékoskodást ajánlotta a vármegye közönségének figyelmébe. Ostffy Lajos dr. orsz. képviselő a törvényhatóság figyelmét a boldogasszonyi fogolytáborban el harapódzott kiütéses tifuszra hivta föl, de megnyugtatták. Következett Végh Endre elnöklete alatt a különböző választmányok ujjáalakitása. Névszerint szavaztak. A celldömölki választókerületbe a középponti választmány tagjaiul Berzsenyi Dezsőt és Pletnits Ferenc dr.-t, a sárváriba Végh Endrét és Radó Lajost választották meg, avalasztókerületre való tekintet nélkül a sok között Maróthy László dr.-t, Ajkay Zoltánt, dukai Takách Ferencet. A többi választmány tagjainak megválasztása után a közgyülés Lajos-bajor király 70 dik születésnapjára küldött hódoló üdvözletre adott fejedelmi köszönő iratot éljenzéssel tudomásul vette. Az alispán előterjesztését a vasi hősökről való megemlékezésről, ugy a róluk és hozzátartozóikról való gondoskodásról közlelkesedéssel elfogadták. — Esső Imre dr. ügyvédet megválasztották a tiszti főügyész helyettesévé. — Az ebtartási szabályrendelet módositása ismét szóvá tétetett; nem muszáj jövőre a kusziknak szájkosarat viselni. — Az ismeretes abauj-tornamegyei inditványt lelkesedéssel fogadták el.

Katonai kitüntetés. Bejci Németh Lajos 18. honvéd gy.-e.-beli alezredesnek őfölsége a hadidiszitményes 3. oszt. vaskoronarendet adományozta. A vitéz alezredes néhai édesatyja győri tankerületi kir. főigazgató-, öregapja pedig Bejc községében kántortanitó volt.

Sebesültek hálája. A következő sorok közlésére kértek fel bennünket: Alulirott sebesült katonák, akik sulyos sebeinkkel a czelldömölki katonai tartalékkórházban voltunk, most, amikor mint egészségesek lettünk elbocsátva a kaderünkhöz, kedves kötelességünknek tartjuk e helyen is hálás köszönetünket kifejezni dr. Deutsch Samu főorvos urnak, aki lelkiismeretes kezelésével lehetővé tette, hogy ismét legnagyobb örömünkre, a harctérre mehetünk. Meg kell emlitenünk, hogy a hadikórháznak főnöknője, dr. Deutsch Samuné vöröskeresztes urhölgy, aki reggel 8 órától este 9 óráig van a kórházban, aki állandóan gondoskodik róla, hogy a katonáknak jó élelmezésük és ozsonnájuk legyen és aki oly fáradhatatlan tevékenységet fejt ki a kórházban, hogy szinte mintaképe az önzetlen és jó ápolónőnek. Teljes tisztelettel: Zachora Péter 12 es tüzér, Feigl Orbán 32-es gyalogos, Süsz Gyula, 1-es gyalogos. Jurics D. 4-es boszniai gyalogos, Jahuber Simon 19-es gyalogos. Szivon Antal 19-es gyalogos. Czelldömölk 1915. február 18

Vigyázzunk, mert leleteznek. Sok panasz hangzik, hogy a katonáknak irt leveleket, tábori levelező-lapot a m. kir. posta megleletezi. Erre nézve következő tudnivalót közlik: A katonák által feladott levelezés csak akkor dijmentes, ha a levélen vagy tábori levelezőlapon a katonai parancsnokság (század) bélyegző lenyomata van. Ha a bélyegző lenyomat hiányzik, a posta a levelet vagy tábori lapot megportózza. Képeslap egyáltalában nem dijmentes. Helyőrségben levő katonákhoz nem lehet dijmentesen levelet vagy tábori levelezőlapot küldeni. Meg kell irni haza, hogy tegyenek a levélre vagy levelező-lapra bélyeget, mert máskülönben a posta megportózza. Csak a tábori postához vagy a várban és hajókon levő katonákhoz és kórházba lehet bélyeg nélkül levelet és tábori levelezőlapot küldeni.

Hadnagyi kinevezés és kitüntetés. Huszár Jenő czelldömölki hadapródormester, aki a mozgósitáskor ilyen minőségben vonult be csapatához, a háboru folyama alatt zászlóssá léptettetett elő, sőt harci erényeiért a vitézségi érem I. osztályával is kitüntették. Mint a hivatalos lap közli, őfelsége most már hadnaggyá nevezte ki a hősiesen és bátorsággal küzdő fiatal katonát.

Gulyás-ágyu. A modern háborunak a legfélelmetesebb kreációja a negyvenkét centiméteres ágyu. Ennek a lövegei lötték rommá a hires belga és francia várakat s teszik tönkre a francia sereg védőműveit. Ezeknél a nagy mozsaraknál is van egy nagyobb kaliberü ágyutipus, amelyeknek lövedéke egyenest a katona gyomrába kerül. Ez a gulyáságyu. Már nagy Napoleon is azt mondotta, hogy a katona a gyomrával masirozik. A gulyáságyu, vagyis a tábori konyha gondoskodik, hogy a baka gyomra megteljék finom töltelékkel. Ott menetel a harcosok mögött és messziről ugy fest, mint egy lehetetlenül nagy mozsár torka. Protzkasztni is van előtte, ez viszi a municiót a babot, lencsét, sót, paprikát. Útközben főzi a szakács az ebédet és a gulyáságyu szorgalmasan füstöl. A tábori konyha a lehető legpraktikusabb história. Főrésze egy nagy rézüst, mely alatt állandóan ég a tüz. A tüz azonban egy olajtartót ér, ugy hogy a hus soha nem pörkölődik meg. Az olaj egyenletesen adja a meleget és órákig forró. Ha az étel megfőtt, el lehet oltani a tüzet, mégis forró marad a jó paprikás meg a gulyás. A gulyásüstön kivül kavéüst is van s ebben főzik a jó feketekávét, mely jobb mint a kávéházi lötty. Éppen csak hogy a pikoló-gyerek, meg az ujság hiányzik. Márványasztal az van. A nagy szélességü orosz föld végtelensége. És ami a fő, ez az asztal föl se billenik, s nem kell rajta borravalót hagyni. . . .

Cukorliszt a kenyérlisztben. Német példára, nálunk is kezdenek foglalkozni azzal a gondolattal, hogy a kevert liszt gyönge tápláló értékét czukorliszt hozzakeveréssel fokozzák. A hozzákeverést lehetővé teszi, hogy 10 százalék cukorliszt hozzáadása még nem okoz változást a kenyér izében. Ezzel szemben nálunk az öt százalékos arányt óhajtják kultiválni. Egészen természetes, hogy a cukor hozzáadása czimén a liszt, illetve a kenyérár ujabb drágitására nyilhat alkalom, bár a fogyasztónak nem fog módjában állni, hogy a vásárolt árut rövidesen ellenőrizhesse. Miután pedig éppen a magyar fogyasztó ismeretes már arról, hogy a saját érdekét megvédeni nem tudja, és senkinek sem fog eszébe jutni, (mint ahogy eddig sem volt rá eset), hogy a mostani lisztbe kevert anyagok arányát kémiai uton ellenőriztesse, a cukor keverése uj perspektivát fog nyitni a fogyasztó kihasználásának. A nélkül, hogy a néptáplálkozás elve minden esetre hasznát vehetné.

Polgári orvosain' behivása. A hivatalos lap közölte a magyar kir. kormány rendeletét a polgári orvosoknak a katonai megfigyelő kórházakban személyes szolgálatra való berendelésére vonatkozóiag. A minisztérium a hadiszolgáltatásokról szóló 1912. évi 48. tc. 4-dik §-a alapján a honvédelmi minisztert felhatalmazza, hogy a katonai megfigyelő kórházakban teljesitendő orvosi szolgálatra bármely munkára-képes, életének 50-dik évét még be nem töltött polgári férfi-orvost kirendelhessen. A rendelet életbe is lépett.

Az utcák tisztatlansága ellen. Az ujtelepi utcákon és a Dömölkre vezető utcán járókelőkben nem egyszer keltett ijedelmet az a két csikó, amely szabadon száguldva futkos fel s alá, többször megkergetvén a nőket és az iskolákat látogató gyermekeket. Ugy ez ellen, mint a gazdátlanul bolyongó kecskékre és baromfiakra vonatkozólag is már többször emeltek panaszt olvasóink. A kecskék ugyanis lerágják a fiatal fák kérgét, a libák és tyukok pedig bekeverik a járdát, miáltal nemcsak a tisztaság és közegészség szempontjából esnek kifogás alá, de a járda csuszamlóssá tétele miatt is. Az nem ritka eset az ujtelepen, hogy a szennyviznek szabad kifolyást engednek egyes lakók az utcákra, sőt az üres telkeket szemétdombnak használják fel. A közelgő meleg napokon el lehetünk készülve erra, hogy a tifusz és a kolera meg fog bennünket környékezni, ennélfogva üdvös volna ha ezen epidémiák csiráinak fészkét már jó előre eltüntetné a városi hatóság.

Elhalasztott népfelkelői bevonulás. A honvédelmi miniszter mult szerdán sürgős leiratban értesitette a vármegye alispáni hivatalát, hogy az 1878 évtől 1882. évig terjedő időben született és a népfölkelési bemutató szemle alkalmával szolgálatra alkalmasnak találtak bevonulása március 1-ről 15-dikére hallasztatott el. — A hivatalos lap febr. 18-diki száma a kormány ujabb rendeletét közli, amely a rekvirálást kiterjeszti a tengerire s a rekvirálást elrendelő korábbi rendeletben nem emlitett mezőgazdasági terményekre. A rendeletre fölhatalmazza az Orsz. Gazdasági Bizottságot, hogy március 1-ig a tengeri maximális áránál drágább áron vegyen tengerit azoktól, akik készleteiket a bizottságnak önként fölajánlják.

Állatállományunkkal takarékoskodjunk! A már hét hónap óta tartó háboru az ország gazdasági teher birását erős próbának vetette alá. Megelégedéssel konstatálható, hogy az ország e próbát mindeddig jól állotta ki, bár az időpont, melyben a küzdelmet föl kellett vennünk, éppen nem volt kedvező és az idei gabnatermés messze mögötte maradt az utóbbi évek termés-eredményeinek. — Annál kellemesebb meglepetés ért bennünket az ország állatállományát illetőleg. Hiányos állatstatisztikánk az ország nem kis szerencsére ezuttal tévedett. Állatállományunk szinte kipadhatatlan bőséggel látja el az óriási szükséglet. Ez annál örvendetesebb, mert remélhető, hogy még a hónapokon át tartó pocsékolás, mely a piacra nem alkalmas árut irtózatos tömegekben fogyasztottá el, sem fogja magát az állomány törzsén megboszulni. — Tulságba azonban nem szabadna vinni az indolenciát. Nincs oly bőség, mely az aránytalan pocsékolást végsőkig kibirná. Most pedig a visszahatás annál könnyebben következhet be, mert eltekintve Galicia és Kelet-Poroszország állatállományának pusztulásától, Németországban az orosz, nálunk a román és szerb behozatal természetesen szünetel. A háboru szokatlan helyzetet teremt és szokatlan intézkedéseket tesz szükségessé. Ha azoknak, akik a szükséges intézkedések megtétele nélkül ekkora már élelmezési válságtól féltek, szerencsére nem lett is igazuk. A magyar kormány nem tétlen, sőt, meg vagyunk róla győződve, a lakosság érdekében minden lehető intézkedést elrendel és foganatositat. Ám ezt mégis inkább a nagyobb városokban lehet tapasztalni, azért kivánatos, hogy a kisebb helyeken, a falvakban is történjék valamivel több mint eddig.

Katona-levél. Egyik szomszéd járásbeli gazdatisztől, aki Orosz-Lengyelországban küzd igazunkért, levelet kaptunk, amelyből kivonjuk a következő részleteket: »Bocsánatot kérek, hajelen soraimmal megint alkalmatlankodnám, de nem tudom szabad időmet munka nélkül tölteni, mert mindig a munkának éltem eddig is, azért csak néhány szót akarnék csak közölni az itteni lakosság helyzetéről, hogy hogyan küzdenek a nyomorusággal az oroszok is. Miután a tél itt is a legnagyobb szigorusággal lépett föl, a szegény nép, különösen azok a lakósok, akiknek a hozzátartozóik fegyvert fognak ellenünk, vannak igen nagy szükségben, mert nincs nekik semmijök, képes volna akárhány nő önmagát föláldozni egy fél kenyérért. A gyermekek már korán reggel jönnek egész hiányos öltözetben a népfölkelők konyhájára egy kis kávé-maradékért és ez igy megy egész este 6—7 óráig. Mindig két fegyveres ember kergeti őket a konyha tájékáról, de hiába, mert csak mondja: Bozse moje, bozse moje! Láttam egy nőt, aki jól volt öltözve és itt sirt egész nap a mi laktanyánk körül, amely egy róm. kath. iskolában van a templom szomszédságában; persze nem tudtam vele beszélni, de azért tolmács utján mégis megértettem. Elmondta, hogy az ő férje is katona s van neki hat gyermeke, akiknek azonban nincs semmi ennivalójok; férje már julius elején elment s azóta csak egyszer irt és most nem tudja, mitevő legyen, mindig az öngyilkosságra gondol, de gyermekeit nagyon sajnálja. — Persze, ha mi, családapák, ilyent látunk, bizony elszorul a mi szivünk is, holott mi azt jól tudjuk, hogy most még a mi családjaink nincsenek ily nyomorusággnak kitéve, hisz azok állami segélyben részesülnek, amennyiben arra szükségük és joguk van. Igaz, hogy itt van több olyan földink, akiknek feleségeik panaszos levelekben irják férjeiknek, hogy e tekintetben elégedetlenek, ámde egyoldalu információkra nem szabad véleményt táplálni. . . Mi itt idegen, ellenséges földön vagyunk és nem szabad semmit és senkit bántanunk, a néppel meg ugy kell bánnunk, mint szokás mondani: egy finom kisaszszonnyal, legyen az akármilyen, ha göndörhaju is. És az helyesen van: a szegény nélkülözőket inkább vigasztalni, nekik jó tanácsot kell adni, akkar a hadbavonult férj is sokkal nyugodtabban hordozza a vállára nehezedett keresztet . . . «

Zászlónyelv a háboruban. Kitünően meg van szerkesztve s a legfinomabb részletekig ki van dolgozva a zászlónyelv, mely a tengeri hajók rendes érintkezési nyelve. A legénység annyira ismeri ezt a nyelvet, hogy a jelzőzászlócskákkal kényelmesen akár hosszu beszélgetéseket is folytathat. A laikus (avatatlan ember) bizony értelmetlenül áll az ilyen jeleket adó matróz mellett, aki egyik szines zászlócskát a másik után veszi elő s megtobogtatja a levegőben, hogy aztán kényelmesen várja a választ a másik hajóról, persze ugyanezen a nyelven.

Adományok a sebesülteknek. A czelldömölki kórházak és a vasuti üditő-állomás részére az utóbbi héten a következő adományok érkeztek: *Az üditő állomás részére*: Deutsch Gyuláné (Czelldömölk) 5 kiló cukor, lél kiló thea. *Kórházak részére*: Deutsch Gyuláné (Czelldömölk) 30 K és rizs, Ostffy Lajos (Ostffyasszonyfa), disznósajt, Ostffy Miklós (Milanó), 4 trikó és 2 ing, Kapor Gábor (Szergény, uradalmi cseléd), sonka, kenyér, cigaretta és 110 drb. fánk. Sebestyén Dezsőné káposzta, Hönig Samuné az összes katonáknak bor, Csuha Lajosné az összes katonáknak fánk, Horváth Lajosné fánk, Kreiner Mariska fánk, Fényes Ferencné 56 katonának kávé-ozsonna kalácscsal és cigaretta Rosenberger Miksáné mindennap 2 liter tej, Klein Vilmosné 6 l tej, Szakács Imréné 1 kenyér.

Rövid hírek. Császár Ferenc vasszentmihályi korjegyző e hó 13 án 39 éves korában elhunyt. — A kereskedelmi miniszter a Rumtürjei h. é. vasut előmunkálati engedélyét további egy évre meghosszabbitotta. — Az alispánhoz Prezmysből ismét öt tábori lapon küldött 30 vasmegyei katona üdvözletet, ezek közt Horváth Józsefnének Répceszentgyörgyre Joska. — A belügyminiszter elrendelte, hogy az ikervári körorvosi székhely Sárvár helyett Ikervár legyen. — Tisza István gróf a főispánokhoz leiratot intézett, hogy a nyomorékokká vált és hazatért szegény hősökről, ugy a harctéren elesettek szegény hátramaradottairól is gondoskodni kell.

Vörheny betegség lépett föl Sárvárott amely járványszerűleg terjed és pedig annyira hogy az összes oktatóintézeteket be kellett zárni. Sajnos, az iskolákban a háborus viszonyok miatt ez évben eddig is sok volt a szünet, most meg, mikor a dolog kezdett a rendes kerékvágásba lépni, a pusztitó vörheny mér ránk ujabb csapást. Adja Isten, hogy minél rövidebb idő multa a szülők és gyermekeknek ez a réme megszünjék!

Kiadó: Dinkgreve Nándor.

Világháboru térképe

ujabb javitott és bővitett kiadás, jó minőségü erős papiron

1 korona 50 fillér.

Tartalmazza az összes háboruban álló és semleges szomszédos államok térképét, u. m.: Ausztria-Magyarország, Németország, Oroszország, Franciaország, Angolország, Belgium, Svájcz, Ázsiai és Európai Törökország, Kaukázus, Perzsia, Bulgária, Románia, Szerbia, Görögország, Montenegro, Krimsziget, Egyptom, Szuez-csatorna, stb.

Kapható: Dinkgreve Nándor papirkereskedésében.

Hornyolt cserép és falitégla

készletemet kiárusitom **jutányos áron mig a készlet tart.**

Hornyolt cserép 1000 db. 50 K.

Kátrányozott 1000 db. 56 K.

Szives pártfogást kér

özv. Tory Györgyné

Czelldomolk.

Követeljo azonban, hogy szállitója Önnek csakis **OLLA**-t adjon és ne engedjen magának csekélyebb értékü silány utánzatot, mint »ep oly jót« feldicsérni. Kedvelt minőségek:

1203. sz. »Extrafinom« minőség 6 K.
1204. sz. »Superfinom« minőség 8 K.

Kapható: Dr Bisitzky András gyógyszertárában Czelldömölkön.

Eladó

takaréktüzhely.

Egy csinos, kitünően jó, virággal diszitett, zománcos asztal-takaréktüzhely, miután tulajdonosa egy nagyobbat óhajt beszerezni, olcsón eladó. Bővebb felvilágositást lapunk szerkesztősége nyujt.

Sanitas

szoba-gőzfürdő teljesen jókarban olcsón azonnal eladó.

Cim a kiadóhivatalban.

Egy jó karban levö cserép-kályha olcsón eladó.

Cim a kiadóhivatalban

Támogassuk az

Auguszta

alapot!

Jótékonycélra eredeti ezüstöntvény

darabja 5 korona.

Tervezte és készitette Zutt iparművészeti tanitó.

Az Auguszta-alap igazgatósága megbizásából kapható

Lilienthal Fülöpnél

Czelldömölkön.

BERECZ LAJOS

ujonnan alapitott

érc- és fakoporsó raktára

Czelldömölk, Ferenc József-utca (Saját ház.)

Mindennemü temetkezési cikkek beszerzési forrása.

Állandó sirkoszoru raktár.

Diszes ravatal-felállitás megegyezés szerint.

Temetések a legegyszerübbtől a legdiszesebbekig eszközöltetnek.

Nyomatott Dinkgreve Nándor villanyerőre berendezett könyvnyomdájában, Czelldömölk.